

BEROEPSBELANGEN

HERZIENING VAN DE UITVOERING VAN DE WET VAN 29 JUNI 1926 (TECHNIKERSWET)

MEMORIE VAN ANTWOORD

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

De ondergeteekende stemt in met het gevoelen van de leden, die het voorgestelde wetsontwerp een unicum achten. Het verheugt hem, dat niettemin de indiening en de vorm van het ontwerp instemming vonden.

Hij heeft geenszins bedoeld, in de Memorie van Toelichting den indruk te geven, alsof niet ook hij zelf ter uitvoering van de wet van 1925 beslissingen zou hebben genomen, die verder gingen dan de wetgever z.i. bedoeld heeft. Had hij echter den eisch van continuïteit in het bestuur niet laten gelden, dan zou, onder vigueur van dezelfde wet, vóór en ná 8 Maart, den dag van zijn ambtsaanvaarding, verschillend recht gegolden hebben, wat wel moeilijk verdedigbaar is.

Op de vraag, hoe het is kunnen geschieden, dat de wet veel ruimer is uitgevoerd dan bij het tot stand komen werd bedoeld, meent de ondergeteekende het volgende te moeten antwoorden, waarmede overigens slechts wordt bedoeld het gebeurde te verklaren. De wet stelt twee criteria: 1. bekwaamheid, ter bepaling waarvan op grond van de letter der wet en van haar mondelinge toelichting bij de uitvoering een zekere ruimte is gelaten voor subjectief oordeel; 2. uitoefening van de praktijk vóór 10 Juni 1913. Bij den aanvang der uitvoering heeft naast het eerstgenoemde criterium echter meer de vraag gegolden, of de gegadigde thans zijn bestaan vond in de praktijk en is eenigermate op den achtergrond gekomen de vraag, hoe het vóór 10 Juni 1913 stond met de toepassing van de volledige tandprothese als beroep. Wat betreft het in verband met deze materie gedaan verzoek om overlegging van de stukken ter griffie, merkt de onderge-

teekende op, dat als regel de belangrijkste stukken, n.l. die welke de verzoekers tot staving van hun verzoek overlegden, bij de beschikkingen zijn teruggezonden. In het archief van het Departement zijn thans, op enkele uitzonderingen na, niet meer dan fragmenten van dossiers, die dus niet kunnen dienen voor het vormen van het bedoelde oordeel over het gebeurde. In verband hiermede neemt ondergeteekende aan, dat alsnu op deponering ter griffie geen prijs gesteld wordt.

Ook al zou het uitzonderingskarakter van dit ontwerp niet uitdrukkelijk worden geformuleerd, dan zijn de omstandigheden in dit geval toch wel van zulk een bijzonderen aard, dat men bezwaarlijk in dit revisievoorstel een precedent zal kunnen zien. De ondergeteekende komt niettemin gaarne tegemoet aan den te dezer zake geuiten wensch en hij vertrouwt, dat dit op bevredigende wijze geschiedt, indien de considerans aldus wordt gelezen: „dat het noodzakelijk is de uitvoering van de wet van 29 Juni 1925 (Staatsblad no. 282) aan een herziening te onderwerpen ten einde haar in overeenstemming met de bedoeling dier wet te brengen.” Deze verandering wordt bij Nota van Wijziging aangebracht.

Ziet de ondergeteekende goed, dan zou de wensch van eenige leden, dat bij de toepassing van de in dit wetsontwerp voorgeschreven revisie het belang der volksgezondheid als eenig richtsnoer zal worden gesteld, zoo die wensch concrete beteekenis zou hebben, neerkomen op eenige wijziging van de wet van 1925. Met vele andere leden is hij van meening, dat aan de eischen, gesteld in de wet van 1925, ten volle moet worden vastgehouden. Voor wijziging van strekking of bedoeling van die wet, welke algemeen juist werd geacht, is hier z.i. geen aanleiding.

De vraag, of eventueele schade, die geleden mocht worden door hen, die zich de verleende bevoegdheid zullen zien ontnomen, vergoed moet worden, kan de ondergeteekende niet bevestigend beantwoorden. Zij die schade zullen hebben geleden, kunnen, naar de meening van den ondergeteekende, alleen zijn die prseonen, die eerst thans zich hebben geïnstalleerd en die niet slechts in 1913, maar zelfs in 1925 hun beroep dus niet maakten van de uitoefening der volledige tandprothese. Met eenige leden ziet de ondergeteekende niet in, dat de billijkheid zou medebrengen, aan deze personen de schade te vergoeden, die zij door de intrekking van hun visum mochten lijden.

Wat de vraag betreft, of de gewraakte ministerieele beslissingen al

of niet overeenkomstig het advies van den directeur-generaal van de volksgezondheid zijn genomen, moge de ondergeteekende opmerken, dat het hier geldt een zaak van internen aard, waaromtrent hij het antwoord moge schuldig blijven.

Zij, die zich nauwgezet aan de wet hebben gehouden en het visum niet gevraagd hebben, zijn wel is waar tegenover meer vrijmoedige beroepsgenooten, die het visum ten onrechte verkregen, in zeker opzicht in ongunstige verhouding gekomen. Reden om ten aanzien van hen eenigen maatregel voor te stellen kan de ondergeteekende hier echter niet zien. Het ontwerp immers zal, wet geworden, ten gevolge hebben, dat deze ongelijkheid weder vervalt.

EENIG ARTIKEL.

De opmerking over de redactie van het eerste lid is oogenschijnlijk formeel juist. De strekking van het artikel is echter te bepalen, dat zij, die reeds het visum verkregen, indien zij na zekeren datum met de praktijk willen doorgaan, hun stukken andermaal moeten inzenden. In dat kader is de vorm van een gebod zeer wel verdedigbaar.

De ondergeteekende kan niet instemmen met het gevoelen van hen, die het wenschelijk achten, dat uit deze wet blijke wat onder „volledige tandprothese” wordt verstaan. Deze nieuwe wet zal strekken tot revisie van de uitvoering van de wet van 1925 en haar termen kunnen geen andere beteekenis hebben dan zij hebben in de wet, tot welker uitvoering zij gemaakt werd.

Een nadere omschrijving van het begrip „volledige tandprothese” acht de ondergeteekende noodig noch gewenscht. Het arrest van den Hoogen Raad van 9 Februari 1920 heeft het begrip voldoende duidelijk gedefiniëerd. Wat in de Memorie van Toelichting op bladz. 2 onder a staat, is woordelijk overgenomen uit dat arrest. De passus daarin luidt in haar geheel aldus:

„dat de wet wel niet nader omschrijft, wat zij onder de toepassing der tandprothese verstaat, maar reeds het gebruik van het aan de medische wetenschap ontleende woord „tandprothese” er op wijst, dat daarmede bedoeld is een onderdeel der geneeskunst, waarbij dan de samenstelling en de afleiding van het woord duidelijk maken, dat het bedoelde onderdeel bestaat in het verlenen van tandheelkundigen raad of bijstand teneinde zieke of niet meer aanwezige kiezen en tanden te vervangen door kunsttanden en kunstgebitten,

zoo noodig na het daarvoor geschikt maken van den mond der patiënten."

Verduidelijking van deze duidelijke uitspraak ware overdaad.

Verscheidenheid van werkkring, als in het Voorloopig Verslag bedoeld, sluit de regelmatigheid, die in de Memorie van Toelichting als vereischte is gesteld, niet uit. „Regelmatig”, in de Memorie van Toelichting voorkomende, is bedoeld als tegenstelling tegen „nu en dan”, „bij geval.”

De ondergeteekende meent vooralsnog, dat vervanging van één van de twee tandtechnici, die volgens de Memorie van Toelichting in de Commissie zouden zitting hebben, door een medicus niet wenschelijk is. Het zal gaan om een oordeel voor het allergrootste deel over technische bekwaamheden, waartoe de Commissie in de gedachte samenstelling wel bevoegd zal zijn. Bovendien zal zij kunnen beschikken over de voorlichting van de inspectie van de volksgezondheid.

Wat de keuze van titel betreft, stemt de ondergeteekende in met het gevoelen van hen, die meenen, dat uit den titel moet blijken, dat men niet te doen heeft met een tandarts. Aangezien nu geen enkel, volgens de Nederlandsche wet tot de uitoefening van de volledige tandheelkunst bevoegde er aan denkt den titel „tandarts” prijs te geven, vormt de titel „tandheekkundige” reeds een tegenstelling, die het verschil duidelijk aangeeft. De nieuwe titel zal evenwel ook tegenover de tandtechnici, die het tweede visum verkrijgen, billijk moeten zijn. Aan dien eisch voldoet niet een titel, die het woord „tandtechnicus” met een of ander toevoegsel inhoudt. De toevoeging „bevoegd” zou in de wet misplaatst zijn, omdat wettelijke bevoegdheid als tandtechnicus niet bestaat en de feitelijke bevoegdheid als tandtechnicus hier buiten geding is. De hier bedoelde personen zullen niet zonder meer tandtechnici, d. w. z. slechts gebittenmakers, zijn; zij zullen bevoegd zijn tot de uitoefening van hetgeen ingevolge de wet van 1876 is een deel van de tandheelkunst. In beginsel zullen zij zijn: tandheekkundige; maar dergelijke titel zou practisch buitengewoon bezwaarlijk zijn. De volledig bevoegde tandheekkundigen heeten en noemen zich tandartsen. Welk bezwaar kan er nu zijn om deze uitstervende groep van ten deele bevoegden te noemen: tandheekkundigen, nu onbetwistbaar is, dat wat zij zullen mogen doen, is een groot deel van de tandheelkunst?

De ondergeteekende zou desnoods de toevoeging „(wet van 29

Juni 1925)" willen laten vallen, maar hij meent, dat die toevoeging practisch heel weinig bezwaar zal opleveren. Zij herinnert aan de beperkte bevoegdheid. Hij vermag niet in te zien, waarom de titel „tandmeester" de voorkeur zou verdienen boven de voorgestelde. „Tandmeester" noemden zich vroeger zij, die nu „tandarts" heeten en die een volledige bevoegdheid hadden. Het moet verwarrend werken, wanneer een titel, die vroeger bij de volledige bevoegdheid paste, thans wordt gebruikt voor een deel van die bevoegdheid. Het publiek zou daardoor allicht op een dwaalspoor komen.

Vaststelling van een titel is zeer gewenscht, omdat anders over welken titel ook, waarin de nieuwe bevoegdheid wordt weergegeven, strijd en vervolging te duchten is.

De ondergeteekende heeft er geen bedenking tegen, alsnog een poenale sanctie te stellen op het onbevoegd voeren van den nieuwen titel of op het voeren van een afwijkenden titel. Bij Nota van Wijziging wordt een aanvulling van het derde lid van het artikel voorgesteld, waarbij de strafmaat van art. 9 van de wet van 1876 is overgenomen.

De Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid,
J. R. SLOTEMAKER DE BRUINE.

De considerans wordt na de eerste komma gelezen als volgt:

„dat het noodzakelijk is de uitvoering van de wet van 29 Juni 1925 (Staatsblad no. 282) aan een herziening te onderwerpen teneinde haar in overeenstemming met de bedoeling dier wet te brengen;"

Aan het derde lid van het eenig artikel wordt de volgende zin toegevoegd: „Hij die, niet bevoegd tot het voeren van dezen titel, dien titel voert of, bevoegd tot het voeren van dezen titel, een afwijkenden titel voert, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden."

EEN STERK STUKJE

Bij het ter perse gaan van dit nummer ontvingen wij een brochure: „*De zaak der Volksgezondheid en de Tandartsen*” door *K. Klein*, ons door den schrijver welwillend toegezonden, die daarin o.m. mededeelt „dat hij de man is met de praxis platina voor wie naar booze tongen fluisteren het wetsontwerpje gemaakt is” (N. R. Crt. 29 Jan. 1925).

Naast de waardeering voor het feit dat de heer *Klein* althans den moed heeft om openlijk zijn zaak zelf te verdedigen moet ons van het hart dat wij verbluft staan over de verwatenheid waarmede hij die verdediging voert en de weinige waarheidsliefde daarbij door hem betracht.

Het Hollandsch weinig machtig, hanteert de schrijver de taal op een wijze die het vaak moeilijk maakt te begrijpen wat hij precies bedoelt; dit kan echter geen verontschuldiging zijn voor het feit dat vele zijner citaten of *foutief* of *misleidend* zijn.

In zijn „woord vooraf” haalt hij naar men begrijpen kan vol instemming gedeelten aan uit den „Open Brief van den heer J. W. Roeloffs”, en begint dan onmiddellijk met *Roeloffs* te laten juichen over het feit dat de Minister *Aalberse* den techniker wil toelaten tot de *volledige* tandprothese, terwijl hij — blijkbaar volkomen op de hoogte met de desbetreffende literatuur — móét weten dat de vreugde van *Roeloffs* de *beperkte* prothese gold en dat juist het toekennen van de *volledige* tandprothese de reden was die R. bewoog tot het schrijven van zijn brief, waarmede dit met ophef aangehaalde citaat voor het doel volkomen waardeloos wordt.

Het doel van den schrijver is „de zaak” objectief te belichten. Hij zoekt deze objectiviteit door de houding der tandartsen en van de Ned. Mij. tot bev. der Tandheelkunde voor te stellen als uitsluitend beïnvloed door kliekgeest en eigenbelang en acht zichzelf — in deze de man, wiens praktijk gered moest worden, wiens persoon uit de handen van den strafrechter moest blijven,

die sinds jaar en dag niet alleen de tandtechniek, *maar de geheele tandheelkunde* uitoefent, kortom wiens finantieele en maatschappelijke positie met het aannemen van dit ontwerp stond of viel, de meest aangewezenen voor deze taak, die vervuld wordt door bij zijn tegenstanders kwade trouw, grilligheid en onnoozelheid te veronderstellen!

Dat hij den Directeur Generaal, den Hoofdinspecteur en de Inspecteurs der Volksgezondheid in bescherming neemt spreekt vanzelf. Of deze heeren over die bescherming bijster verrukt zullen zijn is een andere kwestie, vooral de laatsten — van wie gebleken is dat zij zich vaak vruchteloos hebben verzet — hebben weinig reden den heer *Klein* voor zijn blijkbaar grooten en sterken invloed ten Departemente dankbaar te zijn.

In een hoofdstuk „De volledige tandprothese” betoogt de schrijver dat „*de wankele en grillige meening van den hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Tandheelkunde*” een voorbeeld is van de bedenkelijke taktiek der tandartsen die met „*opzettelijke onwetendheid en schrikaan jagende dikke woorden den Minister te lijf gingen, uit egoïstische kliekbelangen!*”

Als bewijs komen eerst een aantal aanhalingen uit het Kamer-verslag van 30 April 1925, gevolgd door citaten uit werken van *Carl Jung, Herman Schröder, Peeso* en *Goslee* waarin duidelijk uitkomt dat tandtechniek en technische tandheelkunde heel verschillende dingen zijn en dat het laatste een belangrijk deel van de tandheelkunde, ja bijna de geheele tandheelkunde omvat en dat dus een wetenschappelijke opleiding hiervoor noodzakelijk is.

Kortom zeer sterke argumenten om dit beroep te houden uit de handen van hen, die het door onvoldoende opleiding nimmer zullen kunnen beheerschen!

Merkwaardigerwijze worden die citaten *hiër* gebruikt om aan te toonen de onbenulligheid of erger van den ondergeteekende wanneer hij schrijft (T. v. T. 15 Mei 1925): „Wat volledige tandprothese precies beteekent weet tot nu toe geen sterveling...”

Dat dit sloeg op volledige tandprothese in *den zin der Wet* schijnt de heer *Klein* niet begrepen te hebben. Wij vreezen dat straks zal blijken dat ook de rechter een en ander niet altijd begrijpen zal.

Maar of de heer *Klein*, die sinds lange jaren *onbevoegd*, niet de beperkte of volledige tandprothese, maar wel de *volledige tandheelkunde* uitoefent nu de juiste persoon is om hierover te kunnen oordeelen meenen wij bescheidenlijk te mogen betwijfelen.

Wij begrijpen trouwens niet wat de geheele „zaak” den heer *Klein* eigenlijk schelen kan. Vast staat immers dat hij ook onder

deze Wet *niet* de bevoegdheid heeft gekregen de geheele tandheelkunde uit te oefenen. Wetsovertreder blijft hij dus toch, en logischer zou het zijn wanneer hij niet zou aandringen op den titel „tandheekundige” maar op dien van „tandarts”, die hem zou waarborgen uit de handen der politie te blijven, al willen wij grif toegeven dat de ervaring geleerd heeft dat ook zonder titel en bevoegdheid deze kans voor hem blijkbaar niet bestond.

Wat het arrest van den Hoogen Raad zegt over „volledige tandprothese” heeft schrijver dezes zeer wel geweten, wat dit precies beteekent voor de nieuw bevoegden weer hij niet en hij gelooft nog steeds dat er *niemand* is die dit wèl precies weet en nog veel minder, dat Ministers en Kamerleden zich hiervan voldoende rekenschap hebben gegeven. Dat blijkt ten duidelijkste uit de Kamerdiscussies wanneer eventueele schade voor de volksgezondheid ter sprake kwam.

Natuurlijk wordt in de brochure ook weer dankbaar gebruik gemaakt van de toestanden in Engeland, Oostenrijk, Hongarije en Duitschland op de gewone misleidende wijze. Dat nl. in deze landen door de „Kurierfreiheit” een geheel andere toestand heerschte, waardoor *inderdaad* billijkheid betracht moest worden, en dat die maatregelen genomen zijn om aan hoogst *ergerlijke* en *achterlijke* wantoestanden een einde te maken, vertelt de schrijver er niet bij.

Aan het slot van dat hoofdstuk wordt dan door dezen onbaatzuchtigen techniker dat gedeelte aangehaald uit de rede van onzen Maatschappij voorzitter op 25 Juni j.l. waar hij zegt:

„Wij tandartsen zijn zoo gelukkig, gelijktijdig materieele en ideëele belangen te kunnen behartigen in onze Maatschappij”,

om daaruit af te leiden hoe „geheel andere drijfveeren aan het werk zijn als het bevorderen van de volksgezondheid.”

Men moet maar durven!

Diezelfde voorzitter heeft toen ook gezegd:

„En dat onze motieven daarbij niet zoo laag bij den grond zijn als bij den concurrentiestrijd „tusschen twee kruideniers, twee advocaten of twee Kamerleden”, blijkt wel hieruit, dat de groote ijveraars voor goede ziekenfondsregeling niet zelf medewerken aan een ziekenfonds, dat de bevorderaars voor tandheekundige hulp aan schoolkinderen niet het ambt van schooltandarts ambieeren, dat de bestrijders der onbevoegde uitoefening der tandheelkunde zelf geen concurrentie van die zijde te vreezen hebben.”

Wanneer de heer *Klein* even weinig belang had, bij deze „zaak” die hij voorstaat als bovenbedoelde tandartsen bij de pogingen hunnerzijds in het belang eener betere tandheekun-

dige volksverzorging, dan zou hij sterker staan en zouden vermoedelijk wat minder bedenkelijke middelen gebruikt zijn om de leeken, voor wie dit pamflet bestemd is, voor den gek te houden.

Ook de titelkwesitie gaat hem zeer ter harte, de „*tandheelkundige*” vindt hier een verwoed beschermer en het slot van de 39 blz. tellende brochure is gewijd aan een hevigen aanval tegen de „Nieuwe Rotterdamsche Courant” en haar geneeskundigen medewerker. Het pleit voor den grooten invloed van dit gezaghebbende blad, dat de schrijver zóó furieus is over het feit dat het de tragi-comische technikersaffaire in het juiste licht stelde, dat 15 bladzijden van de 39 gevuld zijn met hatelijke opmerkingen aan de Redactie en zelfs een artikel van 26 Februari 1876 dienst moet doen om de wandaden van dit orgaan in het licht te stellen.

Dat artikel van een halve eeuw geleden (dat ons onbekend was) is intusschen een schitterend bewijs voor het feit dat de N. R. Crt. ook toen *terecht* inzag, dat het ongewenscht is om voor een uitzonderingsgeval een wet te maken waarbij een geheele groep van anderen betrokken is.

Het geldt hier nl. het feit, dat voor den invloedrijken Haag-schen tandarts *Picnot*, de Wet van 1865, die het artsexamen verplichtend stelde, voor die van 1876 moest plaats maken, een Wet, die den tandmeester in het leven riep en het *Picnot* — onbevoegd buitenlander — zodoende mogelijk maakte, de Nederlandsche bevoegdheid te verkrijgen.

Daartegen verzet zich het bewuste artikel met argumenten die na een halve eeuw nog *volkomen steekhoudend zijn*. Zelfs kan men thans bevestigen dat de bewuste wet, die in dien tijd een groot aantal slecht opgeleide tandmeesters in het leven heeft geroepen, *afbreuk* heeft gedaan aan de tandheelkunde in Nederland.

Dat de heer *Picnot* ongetwijfeld een tandarts geweest is van groot aangeboren talent heeft met deze feiten verder niets te maken.

Wanneer de heer *Klein*, met de bescheidenheid die de geheele brochure kenmerkt, zich met *Picnot* vergelijkt (*l'histoire se répète*), kan dit niet anders beteekenen dan dat ook thans ter wille van één persoon een toestand is geschapen die een groot aantal menschen een bevoegdheid heeft doen verkrijgen, die niet alleen niet billijk was, maar ongetwijfeld een gevaar oplevert voor de volksgezondheid. (De heer Klein vergeve mij dat ik dit dikke woord nog eens gebruik!)

Ook wanneer het nageslacht over den heer *Klein* met evenveel

eerbied zal spreken als over den heer *Picnot* (wat intusschen nog moet worden afgewacht), zou de tandlijdende menschheid er niet ongelukkiger om geworden zijn, wanneer deze onbevoegde dezelfde examens zou hebben moeten afleggen als de vele overige buitenlanders die in ons land als *tandartsen* gevestigd zijn, en zou hij dan naast eigen beweringen ook de *bewijzen* van zijn bekwaamheid gegeven hebben.

Want dit is hetgeen men in al deze schrifturen steeds weer tracht te verdoezelen; het zoo zeer gesmade examen, is niet anders dan een bewijs dat althans de noodige elementaire kennis en vaardigheid voorhanden zijn, en hoe men de „zaak” nu ook draait of keert, voorloopig zal toch wel voor ieder denkend mensch vast staan, dat een deugdelijke opleiding, met vele examens als tastbare bewijzen, een betere waarborg oplevert voor het publiek, dan het zelf uitgereikte brevet van bekwaamheid van menschen, die door gebrek aan opleiding voor het meerendeel verstoken zijn van veel kennis die door ieder bevoegd beoordeelaar voor een richtig kennen en kunnen onmisbaar wordt geacht!

Ware dit niet het geval, dan zou het de hoogste tijd zijn de tandartsen af te schaffen en door tandtechnici te vervangen.

Het feit dat zelfs op het gebied der zuivere tandtechniek, de groote vorderingen die in de laatste 50 jaren gemaakt zijn, uitsluitend zijn gekomen van de zijde der tandartsen en dat de technici, die zoo gaarne beweren hier veel meer van af te weten dan hunne chefs, niet in staat zijn geweest tot welke verbetering ook, is wel het beste bewijs dat het gemis aan degelijke voorbereiding fnuikend is voor ieder beroep waaraan een wetenschappelijke kant onverbrekkelijk is verbonden.

Men moge dit betreuren, het doet aan de waarheid van deze stelling niets toe of af.

CH. F. L. NORD.